

J. VON MERING's *Lehrbuch der inneren Medizin*. Herausgegeben von L. KREHL. Fünfte Ausgabe. Jena, GUSTAV FISCHER. 1908.

Het leerboek van VON MERING beleeft telken jare een nieuwen druk, een bewijs, dat het voldoet aan een behoefte en in den smaak valt. Een leerboek, door verschillende schrijvers samengesteld, mist uit den aard der zaak de éénheid, de vaste lijn eener leidende gedachte. Maar het gebied der inwendige geneeskunde wordt gestadig aan zóó groot, dat het nauwlijks iemand gegeven kan zijn, het geheel zóó voldoende te overzien en te beheerschen, dat hij op elk terrein een goede keus zou weten te doen, en met het oordeel des onderscheids het kaf van het koren zou weten te scheiden. En dit laatste is een noodzakelijke voorwaarde voor het schrijven van een leerboek.

Zoo wordt dit leerboek, hoewel het nu slechts in zeer weinig afwijkt van vroegere drukken, meer en meer een voorbeeld van hoe een leerboek zal moeten worden geschreven. Dit sluit intusschen niet in, dat ieder hoofdstuk zoo voorbeeldig is. Het werk der verschillende schrijvers is en blijft zeer verschillend van hoedanigheid, een onvermijdelijk euvel.

Er wordt blijkbaar met zorg tegen gewaakt, dat het leerboek in omvang toeneemt met het vak, dat er in behandeld wordt. De nieuwe uitgave, hoewel *vermeerderd* genoemd, is zelfs een bladzijde of tien korter dan de voorafgaande. Wat verbetering eischt zijn de verschillende illustraties. Vele cliché's zijn door het lange gebruik sterk afgesleten en verlangen dringend vernieuwing.

Na VON MERING's dood is de zorg voor het boek aan KREHL opgedragen. Men kan het moeilijk in betere handen wenschen.

WENCKEBACH.

H. J. LENDERINK, *Blind en doofstom tegelijk. De ontwikkeling der doofstomme blinden in en buiten Europa benevens een beschrijving van het doofstommenwezen in Nederland*. Tweede goedkoope uitgave. Ingenaaid f 3.90, gebonden f 4.90. Haarlem, H. D. TJEENK WILLINK & ZOON, 1908.

Een jaar geleden had ik het voorrecht, op het voortreffelijke boek van LENDERINK de aandacht der geneeskundigen te vestigen (*Tijdschr.* 1907 II, blz. 1285). Sedert brachten ons de nieuwsbladen de tijding, dat de verkoop van dit werk een winst van f 1200.— heeft opgeleverd, een winst, die de schrijver humaner wijze geheel bestemd had ten bate van de inrichtingen, waarin hier te lande dooven en blinden worden verpleegd. Thans verschijnt het werk, in denzelfden smakelijken vorm, met heel zijn rijkdom aan portretten en afbeeldingen, tegen veel verminderden prijs. Ook aan deze nieuwe uitgave wensch ik van ganscher harte goed succes. In mijn vroegere aankondiging noemde ik dit werk een van de meest belangwekkende boeken, die mij in jaren

onder oogen waren gekomen. Inderdaad ieder ontwikkeld mensch moet door het hier behandelde onderwerp worden getroffen; dit boek legt niemand onbevredigd ter zijde. Op één punt slechts wijkt de nieuwe uitgave van de eerste af: zij brengt ons het goedgeslaagde titel-portret van den schrijver. Ik beschouw dit als een aanwinst; want deze schrijver heeft door zijn arbeid recht verworven op veel waardeering. Niet alleen om zijn onvermoeide nasporingen naar blind-doofstommen in alle landen, naar hun opleiding, hun onderwijzers, de gevolgde leerwijzen; hij heeft ook op een terrein, hem oorspronkelijk vreemd, het doofstommenwezen, gearbeid met een volharding, een werklust en een toewijding, waarvoor men slechts bewondering kan gevoelen. Ook van dezen arbeid zijn de rijpe vruchten in het hier aanbevolen werk neergelegd.

H. BURGER.

BEROEPSBELANGEN.

EEN ZIEKENFONDSQUAESTIE. — Naar aanleiding der advertentie op den omslag van dit nummer, waarbij de afdeulingsraad der afdeeling Utrecht onzer Maatschappij den raad geeft aan artsen, die zich in verbinding mochten willen stellen met ziekenfondsen in de gemeenten Westbroek en Achttienhoven, zich tot genoemden raad te wenden om inlichtingen, kunnen wij het volgende mededeelen.

De gemeente-geneesheer van Westbroek en Achttienhoven, collega K. O. A. WELFFER, sedert 1 Jan. 1908 aldaar gevestigd, is tevens geneesheer van de Mannen Zieken- en Ondersteuningsbus en van het Zieken- en Ondersteuningsfonds: „Helpt elkander”. Wegens moeilijkheden, die collega WELFFER had met het bestuur van de Mannenbus en met een aantal ontevreden leden van het Ziekenfonds heeft hij zich eenige weken geleden gewend tot den afdeulingsraad van Utrecht, in den kring waarvan Westbroek-Achttienhoven ligt. De reglementen van beide ziekenfondsen bleken de belangen en de positie van den geneesheer zeer onvoldoende te waarborgen. Het bestuur van het ziekenfonds „Helpt elkander” is bereid om het reglement te veranderen, maar een aantal leden van het fonds zijn in de oppositie en hebben tezamen met het bestuur van de Mannenbus, waarvoor collega WELFFER tegen 1 Januari a. s. heeft bedankt, besloten om als commissie een oproeping te plaatsen voor een nieuwen geneesheer, dien zij dan de inwoners zouden willen opdringen door WELFFER onmogelijk te maken. De afdeulingsraad meent alle artsen te moeten waarschuwen, die zich door beloften van de commissie ad hoc mochten laten verleiden, om zich te vestigen in Westbroek-Achttienhoven, waar voor twee artsen geen plaats is, terwijl de positie, die de commissie een nieuwen arts wil doen innemen, een geneesheer onwaardig is.

P. MUNTENDAM.

GLOËND AANEENGESMEED. — De Duitsche en Tsechische artsen van Zuid-Boheme zijn in het raadhuus te Budweis bijeengekomen om, zonder